TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2012. gada 19. aprīlī*

Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Regula (EK) Nr. 1346/2000 — 3. panta 1. punkts — "Prasības, kas tieši izriet no maksātnespējas procesa un ir cieši ar to saistītas" jēdziens — Regula (EK) Nr. 44/2001 — 1. panta 1. punkts un 2. punkta b) apakšpunkts — "Civillietu un komerclietu" un "maksātnespējas" jēdziens — Prasība, kas celta, pamatojoties uz administratora cedētām darījuma atcelšanas tiesībām

Lieta C-213/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuva) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 27. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 4. maijā, tiesvedībā

F-Tex SIA

pret

Lietuvos-Anglijos UAB "Jadecloud-Vilma" .

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], E. Levits un M. Bergere [*M. Berger*] (referente),

ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *F-Tex SIA* vārdā – *M. Nosevič, advokatas*,

— *Lietuvos-Anglijos UAB "Jadecloud-Vilma"* vārdā – *R. Bukauskas, advokatas*,

— Lietuvas valdības vārdā – *D. Kriaučiūnas* un *L. Liubertaitė*, pārstāvji,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Kemper*, pārstāvji,

— Grieķijas valdības vārdā – *M. Michelogiannaki*, kā arī *K. Georgiadis* un *D. Kalogiros*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *A. Steiblytė* un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – lietuviešu.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokātes secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām (OV L 160, 1. lpp.) 3. panta 1. punktu un Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV L 12, 1. lpp.) 1. panta 2. punkta b) apakšpunktu un 2. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *F-Tex SIA* (turpmāk tekstā – "*F-Tex*") un *Lietuvos-Anglijos UAB "Jadecloud-Vilma"* (turpmāk tekstā – "*Jadecloud-Vilma*") par summas LTL 523 700,20 apmērā, kam pieskaitīti procenti, kuru sabiedrībai *Jadecloud-Vilma* samaksāja maksātnespējīgā sabiedrība *Neo Personal Light Clothing GmbH* (turpmāk tekstā – "*NPLC*"), atmaksāšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 1346/2000

3 Saskaņā ar preambulas 6. apsvērumu Regulā Nr. 1346/2000 būtu jāaprobežojas "tikai ar noteikumiem, kas regulē piekritību maksātnespējas procedūru sākšanai un nolēmumus, ko taisa, tieši pamatojoties uz maksātnespējas procedūrām, un kas ir cieši saistīti ar šādām procedūrām".

4 Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punktā par starptautisko piekritību noteikts šāds piekritības princips:

"Tās dalībvalsts tiesas, kuras teritorijā atrodas parādnieka galveno interešu centrs, piekritībā ir sākt maksātnespējas procedūras. Sabiedrības vai juridiskas personas gadījumā juridisko adresi uzskata par galveno interešu centru, ja nav pierādījumu pretējam."

5 Regulas Nr. 1346/2000 25. panta par nolēmumu atzīšanu un izpildi 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Nolēmumus, ko sniegusi tiesa, kuras nolēmums par procedūra sākšanu ir atzīts saskaņā ar 16. pantu, un kas attiecas uz maksātnespējas procedūras norisi un izbeigšanu, kā arī šajā tiesā apstiprinātos mierizlīgumus atzīst bez turpmākām formalitātēm. Šādus nolēmumus izpilda saskaņā ar 31. līdz 51. pantu, izņemot 34. panta 2. punktu, Briseles Konvencijā par piekritību un nolēmumu izpildi civillietās un komerclietās, kurā grozījumi izdarīti ar pievienošanās konvencijām šai konvencijai.

Pirmo apakšpunktu piemēro arī nolēmumiem, kas izriet tieši no maksātnespējas procedūrām un kas ir cieši saistīti ar tām, pat ja tos sniegusi cita tiesa.

[..]

2. Citu nolēmumu atzīšanu un izpildi, kas nav minēti 1. punktā, regulē 1. punktā minētā konvencija ar nosacījumu, ka šī konvencija ir piemērojama."

Regula Nr. 44/2001

6 Regula Nr. 44/2001 attiecībās starp dalībvalstīm aizstāj 1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.; turpmāk tekstā – "Briseles konvencija").

7 Saskaņā ar šīs regulas preambulas 7. apsvērumu "ir svarīgi šīs regulas darbības jomā ietvert galvenos civillietu un komerclietu jautājumus, izņemot dažus skaidri noteiktus jautājumus".

8 Regulas Nr. 44/2001 1. pantā tās darbības joma ir noteikta šādi:

"1. Šo regulu piemēro civillietās un komerclietās neatkarīgi no tiesas būtības. Tā neattiecas jo īpaši uz nodokļu, muitas vai administratīvajām lietām.

2. Šo regulu nepiemēro attiecībā uz:

[..]

b) bankrotu, ar maksātnespējīgu uzņēmējsabiedrību vai citu juridisko personu likvidāciju saistītām procedūrām, tiesas rīkojumiem, mierizlīgumiem un līdzīgām procedūrām;

[..]."

9 Minētās regulas 2. panta 1. punktā noteikts šāds jurisdikcijas princips:

"Saskaņā ar šo regulu, personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības, var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā."

10 Šīs pašas regulas 60. panta 1. punktā precizēts:

"Šajā regulā uzņēmējsabiedrības vai citas juridiskās personas, vai fizisku vai juridisku personu apvienības domicils ir vietā, kur ir tās:

a) statūtos noteiktā atrašanās vieta; vai

b) galvenais birojs; vai

c) galvenā darbības vieta."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

11 Laikā no 2001. gada februāra līdz jūnijam *NPLC*, kuras statūtos noteiktā atrašanās vieta ir Vācijā, būdama maksātnespējīga, pārskaitīja summu LTL 523 700,20 apmērā *Jadecloud-Vilma*, kuras statūtos noteiktā atrašanās vieta ir Lietuvā.

12 2005. gada 24. janvārī *Landgericht Duisburg* [Duisburgas apgabaltiesa] (Vācija) ierosināja *NPLC* maksātnespējas procesu. Saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatēto vienīgais kreditors bija *F-Tex*, kuras statūtos noteiktā atrašanās vieta ir Latvijā.

13 Ar 2007. gada 28. augusta līgumu pret *NPLC* ierosinātā procesa ietvaros ieceltais administrators cedēja *F-Tex* visas *NPLC* prasījumu tiesības pret trešajām personām, ieskaitot tiesības pieprasīt no *Jadecloud-Vilma* atmaksāt 2001. gadā no februāra līdz jūnijam nelikumīgi saņemtās naudas summas. Šī cesija notika, administratoram nesniedzot nekādas garantijas par prasījumu saturu un summu un

to, vai tos faktiski un juridiski būs iespējams piedzīt. *F-Tex* nebija likumā noteikta pienākuma veikt cedētā parāda piedziņu. Gadījumā, ja tā nolemtu tās izmantot, saskaņā ar vienošanos tā maksā administratoram 33 % no ienākumiem, kas gūti no cedētajām prasījumu tiesībām.

14 Ar 2009. gada 19. augusta rīkojumu *Vilniaus apygardos teismas* [Viļņas rajona tiesa] (Lietuva) noraidīja tajā celto *F-Tex* prasību piespriest *Jadecloud-Vilma* tai samaksāt summu LTL 523 700,20 apmērā, kā arī procentus, ko šī pēdējā sabiedrība bija saņēmusi no *NPLC*. *Vilniaus apygardos teismas* uzskatīja, ka šī prasība ir Vācijas tiesu jurisdikcijā, jo maksātnespējas process pret *NPLC* bija ierosināts Vācijā.

15 2009. gada 5. novembrī, lemjot par *F-Tex* iesniegto apelācijas sūdzību, *Lietuvos apeliacinis teismas* [Lietuvas apelācijas tiesa] (Lietuva) atcēla *Vilniaus apygardos teismas* spriedumu un lietu nodeva atpakaļ izskatīšanai šajā tiesā. *Lietuvos apeliacinis teismas* uzskatīja, ka Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punktā paredzētā jurisdikcija attiecībā uz prasību atcelt darījumu maksātnespējas dēļ nav izņēmuma jurisdikcija un ka, ņemot vērā lietas apstākļus, šī prasība ir jāskata statūtos noteiktajā atbildētājas atrašanās vietā.

16 Ar 2009. gada 25. novembra lēmumu *Landgericht Duisburg* secināja, ka prasība, ko *F-Tex* bija cēlusi pret *Jadecloud-Vilma*, nav tās jurisdikcijā tostarp tāpēc, ka statūtos noteiktā atbildētājas atrašanās vieta nav Vācijā, un informēja *F-Tex*, ka tās prasība, visticamākais, tiks noraidīta kā nepieņemama. *F-Tex* atteicās no šīs prasības.

17 Izskatīdama apelācijas sūdzību, ko *Jadecloud-Vilma* bija iesniegusi par *Lietuvos apeliacinis teismas* 2009. gada 5. novembra spriedumu, *Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* [Lietuvas Augstākā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai, ņemot vērā Tiesas [1979. gada 22. februāra] spriedumu lietā [133/78] *Gourdain* [*Recueil*, 733. lpp.] un [2009. gada 12. februāra] spriedumu lietā [C-339/07] *Seagon* [Krājums, I-767. lpp.], Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkts un Regulas Nr. 44/2001 1. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir interpretējami tādējādi, ka:

a) valsts tiesai, kas izskata maksātnespējas procesu, ir izņēmuma jurisdikcija attiecībā uz *actio Pauliana*, kas tieši izriet no maksātnespējas procesa vai ir tieši saistīta ar to, un izņēmumus no šādas jurisdikcijas var pamatot tikai ar citām Regulas Nr. 1346/2000 tiesību normām;

b) *actio Pauliana*, kuru ir cēlis tāda uzņēmuma vienīgais kreditors, par kuru kādā dalībvalstī ir ierosināts maksātnespējas process

— citā dalībvalstī,

— kura izriet no prasījumu tiesībām pret trešajām personām, kuras tam ir cedējis administrators saskaņā ar vienošanos par atlīdzību, tādā veidā ierobežojot administratora prasījumu tiesību apmēru pirmajā dalībvalstī, un

— kura nerada risku citiem iespējamiem kreditoriem,

ir jākvalificē par civillietu un komerclietu Regulas Nr. 44/2001 1. panta 1. punkta izpratnē?

2) Vai prasītāja tiesības uz tiesību aizsardzību tiesā, ko Tiesa ir atzinusi par vispārējo Eiropas Savienības tiesību principu un kas ir nodrošinātas [Eiropas] Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā, ir jāsaprot un jāinterpretē tādējādi, ka:

a) divas valsts tiesas, kurām ir piekritīga *actio Pauliana* izskatīšana (atkarībā no tās saistības ar maksātnespējas procesu) saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punktu vai saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 2. panta 1. punktu, nevar abas atteikt savu jurisdikciju;

b) ja vienas dalībvalsts tiesa ir nolēmusi atstāt *actio Pauliana* bez izskatīšanas jurisdikcijas neesamības dēļ, otras dalībvalsts tiesai, lai nodrošinātu prasītāja tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā, ir tiesības pēc savas iniciatīvas nolemt, ka lieta ir tai piekritīga, kaut gan saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību normām par starptautisko jurisdikciju tā to tā nevar izlemt?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmā jautājuma otro daļu

18 Ar pirmā jautājuma otro daļu, kas jāizskata pirmām kārtām, iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai prasība, kuru pret trešo personu ir cēlis parādnieka, pret kuru ierosināts maksātnespējas process, kreditors, kas rīkojas, pamatojoties uz šī procesa ietvaros iecelta administratora cedētu prasījumu, ietilpst Regulas Nr. 1346/2000 piemērošanas jomā tādā ziņā, ka šāda prasība tieši izriet no šī procesa un ir ar to cieši saistīta, vai arī tā ietilpst Regulas Nr. 44/2001 piemērošanas jomā, jo uz šo prasību attiecas civillietu un komerclietu jēdziens.

Ievada apsvērumi

19 Ievadam ir jāprecizē Regulas Nr. 44/2001 un Regulas Nr. 1346/200 attiecīgās piemērošanas jomas.

– Regula Nr. 44/2001

20 Briseles konvencijas, kas ir tikusi aizstāta ar Regulu Nr. 44/2001, 1. panta pirmajā daļā bija noteikts, ka šo konvenciju piemēro civillietās un komerclietās neatkarīgi no tiesas būtības. Tās 1. panta otrajā daļā bija izslēgtas noteiktas jomas, tostarp 2. punktā – "maksātnespēja, vienošanās ar kreditoriem un citas analoģiskas procedūras". [Neoficiāls tulkojums]

21 Gan *P. Jenard* izstrādātajā ziņojumā par 1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1979, C 59, 1. lpp.), gan *P. Schlosser* sagatavotajā ziņojumā par 1978. gada 9. oktobra Konvenciju par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanos minētajai konvencijai, kā arī tās protokolā par šīs konvencijas interpretēšanu Tiesā (OV 1979, C 59, 71. lpp.) ir norādīts, ka jomai, uz kuru attiecas šī izslēgšana, būtu jābūt atsevišķas konvencijas priekšmetam. *P. Schlosser* ziņojuma 53. punktā bija precizēts, ka šo divu konvenciju piemērošanas jomas ir jānodala tā, lai novērstu, ka kādu jautājumu neregulē neviena no abām konvencijām, un jebkādus jautājumus par kvalifikāciju.

22 Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Gourdain*, kas ir pasludināts saistībā ar Briseles konvenciju, Tiesa noteica attiecīgās izslēgšanas apjomu. Minētā sprieduma 4. punktā tā nosprieda, ka, lai ar maksātnespēju saistīti lēmumi būtu izslēgti no Briseles konvencijas piemērošanas jomas, ir nepieciešams, lai tie tieši izrietētu no maksātnespējas procesa un būtu cieši saistīti ar aktīvu realizācijas procesu vai noregulējumu tiesas ceļā.

23 2009. gada 2. jūlija spriedumā C-111/08 *SCT Industri* (Krājums, I-5655. lpp.), kas pasludināts pēc Regulas Nr. 44/2001 stāšanās spēkā, Tiesa nosprieda, ka, tā kā šī regula aizstāj Briseles konvenciju, šīs konvencijas interpretācija ir derīga arī attiecībā uz minēto regulu, ciktāl attiecīgās normas var uzskatīt par līdzvērtīgām, kā tas ir attiecībā uz šīs regulas 1. panta 2. punkta b) apakšpunktu un Briseles konvencijas 1. panta otrās daļas 2. punktu, kuru formulējums ir identisks. Pārņemot kritēriju, saskaņā ar kuru prasība izriet no maksātnespējas procesa un ir cieši saistīta ar aktīvu realizācijas procesu vai noregulējumu tiesas ceļā, Tiesa precizēja, ka pastāvošās saiknes starp prasību un maksātnespējas

procesu intensitāte no iepriekš minētā sprieduma lietā *Gourdain* izrietošās judikatūras izpratnē ir noteicošā, izlemjot, vai minētā izslēgšana ir piemērojama (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *SCT Industri*, 22.–25. punkts).

– Regula Nr. 1346/2000

24 Regula Nr. 1346/2000 identiskā formulējumā pārņem Briselē 1995. gada 25. novembrī dalībvalstu parakstīšanai atvērtās konvencijas par maksātnespējas procedūrām noteikumus.

25 Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Seagon* Tiesa, kā norāda iesniedzējtiesa, pārbaudīja kritērijus, kuri ļauj noteikt, vai prasība ietilpst vai neietilpst šīs regulas 3. panta 1. punkta piemērošanas jomā.

26 Minētā sprieduma 20. punktā Tiesa uzsvēra, ka tieši iepriekš minētajā spriedumā lietā *Gourdain* izstrādātais kritērijs ir izmantots Regulas Nr. 1346/2000 preambulas 6. apsvērumā, nosakot tās priekšmetu. Saskaņā ar šo apsvērumu šī regula attiecas tikai uz noteikumiem, kas regulē maksātnespējas procesa sākšanas kompetenci un tādu lēmumu pieņemšanu, kuri izriet tieši no maksātnespējas procesa un ir ar to cieši saistīti.

27 Tiesa no tā secināja, ka, ņemot vērā šo likumdevēja nolūku un minētās regulas lietderīgo iedarbību, tās 3. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tiesām tajā dalībvalstī, kuras kompetencē ir uzsākt maksātnespējas procesu, ir noteikta arī starptautiskā jurisdikcija izskatīt tieši no šī procesa izrietošās un ar to cieši saistītās prasības (iepriekš minētais spriedums lietā *Seagon*, 21. punkts).

28 Jāpiebilst, ka šis dubultais kritērijs ir izmantots arī Regulas Nr. 1346/2000 25. panta 1. punkta pirmajā daļā, kurā reglamentēta ar maksātnespējas procedūru norisi un izbeigšanu saistītu nolēmumu atzīšana un izpilde. Saskaņā ar šī 1. punkta otro daļu pirmo daļu piemēro arī nolēmumiem, kas izriet tieši no maksātnespējas procedūrām un kas ir cieši saistīti ar tām, pat ja tos pieņēmusi cita tiesa. Saskaņā ar minētā 25. panta 2. punktu citus nolēmumus, kas nav minēti 1. punktā, reglamentē Regula Nr. 44/2001, ciktāl tā ir piemērojama.

– Par attiecībām starp Regulu Nr. 1346/2000 un Nr. 44/2001

29 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, pirmkārt, ka Regulas Nr. 44/2001 1. panta 2. punkta b) apakšpunktā no šīs regulas – kas saskaņā ar tās preambulas 7. apsvērumu ir piemērojama visiem civillietu un komerclietu jautājumiem, izņemot dažus skaidri noteiktus jautājumus – piemērošanas jomas ir izslēgtas vienīgi prasības, kas izriet tieši no maksātnespējas procesa un ir ar to cieši saistītas. Otrkārt, no šiem pašiem apsvērumiem izriet, ka vienīgi tādas prasības, kas izriet tieši no maksātnespējas procesa un ir ar to cieši saistītas, ietilpst Regulas Nr. 1346/2000 piemērošanas jomā.

30 Tādējādi, lai atbildētu uz pirmā jautājuma otro daļu, jānosaka, vai prasība pamatlietā, ņemot vērā iesniedzējtiesas izdarītos secinājumus, ir uzskatāma par tādu, kas atbilst šim dubultajam kritērijam.

Par saiknēm starp prasību pamatlietā, no vienas puses, un parādnieka maksātnespēju un maksātnespējas procesu, no otras puses

31 Prasība pamatlietā ir vērsta uz to, lai atbildētājs atmaksātu summas, ko tas ir saņēmis no parādnieka, pirms pret to tika uzsākts maksātnespējas process. Prasītājs savu prasību pamato ar prasījumu, ko viņam cedējis šī procesa ietvaros ieceltais administrators. Šīs cesijas priekšmets bija darījuma atcelšanas tiesības, ko Vācijas likums par maksātnespējas procesu piešķir administratoram attiecībā uz darbībām, kas veiktas pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas un kaitē šajā procesā iesaistītajiem kreditoriem.

32 No lietas materiāliem izriet, ka prasību par darījuma atcelšanu, kuru Vācijas tiesībās reglamentē Likuma par maksātnespējas procesu 129. un nākamie panti, var celt vienīgi administrators un vienīgi ar mērķi aizsargāt kreditoru kopuma intereses. Saskaņā ar Vācijas valdības teikto darījuma atcelšanas tiesības tomēr var tikt cedētas, ja par tām tiek saņemts par ekvivalentu uzskatāms pretizpildījums par labu kreditoru kopumam.

33 Šajā ziņā jāatgādina, ka Tiesa tādas prasības kontekstā, ar kuru prasītājs, kas darbojās administratora statusā, ar darījuma atcelšanas prasības, kas pamatota ar parādnieka maksātnespēju, palīdzību lūdza atmaksāt šī parādnieka samaksātu summu, nosprieda, ka uz šādu prasību attiecas Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkts (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Seagon*, 28. punkts).

34 Turklāt iepriekš minētajā spriedumā lietā *SCT Industri* Tiesa attiecībā uz nolēmuma, ar kuru tiek atzīta maksātnespējas procesa ietvaros iecelta administratora veiktas cesijas spēkā neesamība tāpēc, ka viņam nebija tiesību rīkoties ar cedēto aktīvu, atzīšanu nosprieda, ka uz šādu jautājumu attiecas maksātnespējas jēdziens Regulas Nr. 44/2001 1. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *SCT Industri*, 33. punkts).

35 Tomēr pamatlieta atšķiras no situācijām, attiecībā uz kurām tika pasludināti šie spriedumi.

36 Atšķirībā no prasītāja lietā, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums lietā *Seagon*, prasītājs pamatlietā nerīkojas administratora statusā, proti, kā par maksātnespējas procesu atbildīgā persona, bet gan kā tiesību cesionārs.

37 Turklāt atšķirībā no lietas, kurā tika pasludināts iepriekš minētais spriedums lietā *SCT Industri*, šī pamatlieta neattiecas uz administratora veiktas cesijas spēkā esamību un tā tiesības cedēt savas darījuma atcelšanas tiesības netiek apstrīdētas.

38 Tādējādi jāpārbauda, vai, ņemot vērā prasītāja pamatlietā celtās prasības īpatnības, tai ir tieša saikne ar parādnieka maksātnespēju un tā ir cieši saistīta ar maksātnespējas procesu.

39 Savos Tiesai sniegtajos apsvērumos *Jadecloud-Vilma* un Eiropas Komisija norāda, ka cesionāra celtās prasības izcelsme un saturs būtībā ir tādi paši kā administratora celtai darījuma atcelšanas prasībai.

40 Protams, nevar noliegt, ka tiesībām, ar kurām prasītājs pamatlietā pamato savu prasību, ir saikne ar parādnieka maksātnespēju, jo to pamatā ir ar maksātnespējas procesam piemērojamo valsts likumu administratoram piešķirtās darījuma atcelšanas tiesības. Tomēr rodas jautājums, vai iegūtās tiesības pēc tam, kad tās ir nonākušas cesionāra īpašumā, saglabā tiešu saikni ar parādnieka maksātnespēju.

41 Šis jautājums tomēr var palikt neatbildēts, ja šķiet, ka jebkurā gadījumā cesionāra veikta iegūto tiesību izmantošana nav cieši saistīta ar maksātnespējas procesu.

42 Jāatzīst, kā norāda *F-Tex*, kā arī Lietuvas un Vācijas valdības, ka cesionāra iegūto tiesību īstenošanai ir piemērojami citi noteikumi, nevis maksātnespējas procesa ietvaros piemērojamie.

43 Pirmkārt, atšķirībā no administratora, kuram principā ir pienākums rīkoties kreditoru interesēs, cesionārs var brīvi izmantot vai neizmantot savas iegūtās prasījumu tiesības. Kā atzinusi iesniedzējtiesa, *F-Tex* nebija likumā noteikta pienākuma veikt cedētā parāda piedziņu.

44 Otrkārt, cesionārs, nolemdams izmantot savas prasījuma tiesības, rīkojas savās interesēs un sev par labu. Tāpat kā attiecībā uz prasījuma tiesībām, kuras ir viņa pieteikuma pamatā, viņa celtas prasības rezultātā iegūtais nonāk viņa īpašumā. Tādējādi viņa prasības sekas atšķiras no administratora celtas darījuma atcelšanas prasības, kuras mērķis ir palielināt tāda uzņēmuma aktīvus, attiecībā uz kuru uzsākts maksātnespējas process, sekām (iepriekš minētais spriedums lietā *Seagon*, 17. punkts).

45 Apstāklis, ka pamatlietā *F-Tex* pretizpildījums apmaiņā pret administratora veiktu darījuma atcelšanas tiesību cesiju bija pienākuma izmaksāt no cedētā parāda gūto ienākumu noteiktu procentu administratoram formā, nemaina šo analīzi, jo runa ir par vienkāršu samaksas veidu. Šāds līguma noteikums ietilpst pušu autonomijas jomā, jo nav strīda, ka administrators un cesionārs varēja brīvi izlemt izteikt cesionāra maksāto pretizpildījumu iepriekš noteiktas summas formā vai noteikta procenta no iespējami atgūtajām summām formā.

46 Turklāt Vācijas tiesībās, kas pamatlietā ir maksātnespējas procesam piemērojamās tiesības, šī procesa izbeigšana nekādā veidā neietekmē cesionāra iegūto darījuma atcelšanas tiesību izmantošanu. Saskaņā ar Vācijas valdības teikto šīs tiesības cesionārs var izmantot pēc maksātnespējas procesa izbeigšanas.

47 Tādējādi, ņemot vērā tās īpašības, prasība pamatlietā nav cieši saistīta maksātnespējas procesu.

48 Līdz ar to nav jālemj par iespējamās tiešās saiknes pastāvēšanu starp šo prasību un parādnieka maksātnespēju un ir uzskatāms, ka šī prasība neietilpst Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkta piemērošanas jomā un – simetriski – ka uz to neattiecas maksātnespēja Regulas Nr. 44/2001 1. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

49 Tādējādi uz pirmā jautājuma otro daļu jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 1. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uz prasību, kuru pret trešo personu ir cēlis prasītājs, kurš rīkojas, pamatojoties uz maksātnespējas procesa ietvaros iecelta administratora cedētu prasījumu, un kuras priekšmets ir darījuma atcelšanas tiesības, kuras šim administratoram izriet no šim procesam piemērojamā valsts likuma, attiecas civillietu un komerclietu jēdziens šīs tiesību normas izpratnē.

Par pirmā jautājuma pirmo daļu

50 Ar pirmā jautājuma pirmo daļu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai ar Regulu Nr. 1346/2000 tās dalībvalsts tiesai, kurā ir ierosināts maksātnespējas process, piešķirtā jurisdikcija izskatīt tieši no šī procesa izrietošās un ar to cieši saistītās prasības, kā to ir interpretējusi Tiesa, ir vai nav izņēmuma jurisdikcija.

51 Ņemot vērā atbildi uz pirmā jautājuma otro daļu, nav nepieciešams atbildēt uz šī jautājuma pirmo daļu.

Par otro jautājumu

52 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā garantētās tiesības uz tiesību aizsardzību tiesā aizliedz dalībvalsts tiesai, kurā celta prasība, kas atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 2. panta 1. punktam nav tās jurisdikcijā, atteikt savu jurisdikciju, ja citas dalībvalsts tiesa jau ir atzinusi, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punktu tai nav jurisdikcijas.

53 Šim jautājumam pamatlietā ir nozīme vienīgi tad, ja Lietuvas tiesa savu jurisdikciju nevarētu balstīt uz Savienības tiesību normu.

54 Tā kā no atbildes uz pirmo jautājumu izriet, ka pamatlieta ietilpst Regulas Nr. 44/2001 piemērošanas jomā, Lietuvas tiesas jurisdikcija ir noteikta saskaņā ar minētās regulas 2. panta 1. punktu un 60. panta 1. punktu kā tās valsts tiesai, kuras teritorijā ir atbildētājas sabiedrības domicils.

55 No tā izriet, ka uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

56 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nosprież:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 1. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uz prasību, kuru pret trešo personu ir cēlis prasītājs, kurš rīkojas, pamatojoties uz maksātnespējas procesa ietvaros iecelta administratora cedētu prasījumu, un kuras priekšmets ir darījuma atcelšanas tiesības, kuras šim administratoram izriet no šim procesam piemērojamā valsts likuma, attiecas civillietu un komerclietu jēdziens šīs tiesību normas izpratnē.

[Paraksti]